

Rennesøy kommune

Postboks 24

4159 Rennesøy

TILSYNSRAPPORT

Minoritetsspråklege elevar sin rett til særskild språkopplæring

Rennesøy kommune

Vikevåg skule

Rennesøy skule

Innhald

1	Innleiing	3
1.1	Om gjennomføringa av tilsynet	3
1.2	Om tilsynsrapporten	3
2	Opplæringslova § 2-8 jf forvaltningslova, og forskrift til opplæringslova § 1-1 bokstav e.	4
2.1	Rettslege krav.....	4
2.2	Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar	6
3	Opplæringslova § 13-10 andre ledd, jf. § 2-8.....	9
3.1	Rettslege krav.....	9
3.2	Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar	10
4	Frist for retting av regelverksbrot.....	12
	Vedlegg: Liste over dokumentasjon	14

1 Innleiing

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlege skular, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova kapittel 10 A.

I tilsyn kontrollerer vi om skulane oppfyller opplæringslova med forskrifter.

Dersom skulane ikkje følgjer regelverket, kan vi påleggje retting etter at kommunen har fått ein frist for å rette.

Det er kommunen som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir gjennomførte, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Vi gjev derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen rettar opp brot på regelverket.

Våre tilsyn er offentleg myndigheitsutøving, noko som inneber at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglane i forvaltningsretten og offentleglova.

1.1 Om gjennomføringa av tilsynet

Vi opna tilsyn med Rennesøy kommune i brev 21.08.2018. Kommunen vart bedne om å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er minoritetsspråklege elevar sin rett til særskild språkopplæring. Vi har kontrollert følgjande tema:

1. Minoritetsspråklege elevar sin rett til særskild språkopplæring, jf. opplæringslova § 2-8
2. Kommunen sitt forsvarlege system for å sikre at elevane sin rett til særskild språkopplæring blir oppfylt, jf. opplæringslova § 13-10

Formålet med tilsynet er å medverke til at minoritetsspråklege elevar i grunnskulen får oppfylt retten til særskild språkopplæring. Dette er ein individuell rett, og gjennom kontroll med skoleeigar og skulane si etterleving av lovkrava i samband med dette, skal eventuelle lovbrøt avdekkjast.

Vi har ikkje sett på korleis de oppfyller andre krav i regelverket.

Vi sende førebels tilsynsrapport 05.12.2018. I den presenterte vi våre førebelse vurderingar og konklusjonar. Kommunen har ikkje kommentert den førebelse rapporten.

1.2 Om tilsynsrapporten

Våre vurderingar i denne rapporten baserer seg i hovudsak på opplysningar som kjem fram i:

1. dokumentasjonen de har sendt inn (sjå oversikt i vedlegg)
2. informasjonen frå våre eigne system og offentlege register
3. informasjonen på nettstaden til kommunen og skolen
4. epostar og telefonsamtalar

Tilsynsrapporten inneheld informasjon om kva for pålegg som er aktuelle å vedta etter at rettefristen etter kommunelova § 60 d er over.

Tilsynsrapportane er eit offentleg dokument. Vi publiserer våre tilsynsrapportar på vår heimeside.

2 Opplæringslova § 2-8 jf forvaltningslova, og forskrift til opplæringslova § 1-1 bokstav e.

2.1 Rettslege krav

Elevar frå språklege minoritetar har etter § 2-8 i opplæringslova rett til særskild norskopplæring, morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring:

Elevar i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike elevar også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar.

Morsmålsopplæringa kan leggjast til annan skole enn den eleven til vanleg går ved.

Når morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring ikkje kan givast av eigna undervisningspersonale, skal kommunen så langt mogleg leggje til rette for anna opplæring tilpassa føresetnadene til elevane.

Kommunen skal kartleggje kva dugleik elevane har i norsk før det blir gjort vedtak om særskild språkopplæring. Slik kartlegging skal også utførast undervegs i opplæringa for elevar som får særskild språkopplæring etter føresegna, som grunnlag for å vurdere om elevane har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen.

Kommunen kan organisere særskilt opplæringstilbod for nykomne elevar i eigne grupper, klassar eller skolar. Dersom heile eller delar av opplæringa skal skje i slik gruppe, klasse eller skole, må dette fastsetjast i vedtaket om særskild språkopplæring. Vedtak om slik opplæring i særskilt organisert tilbod kan berre gjerast dersom dette er rekna for å vere til beste for eleven. Opplæring i særskilt organisert tilbod kan vare inntil to år. Vedtak kan berre gjerast for eitt år om gongen. I vedtaket kan det for denne perioden gjerast avvik frå læreplanverket for den aktuelle eleven i den utstrekning dette er nødvendig for å vareta eleven sitt behov. Vedtak etter dette leddet krev samtykkje frå elev eller føresette.

Elevar som fyller vilkåra for særskild språkopplæring kan ha rett til både særskild norsk, tospråkleg fagopplæring og morsmålsopplæring. Kommunen må derfor tilby alle tre typar opplæring som er nemnt i regelen, så sant det kan skaffast eigna undervisningspersonale.

Føremålet med både særskild norskopplæring, morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring er å lære eleven å bruke norsk som reiskapspråk så raskt som mogleg. Når eleven har nok kunnskap i norsk til å følgje den vanlege opplæringa, tar retten etter denne regelen slutt. Særskild opplæring i norsk skal vere det viktigaste verkemiddelet for at minoritetsspråklege elevar skal tileigne seg god nok kompetanse i norsk for å få optimalt utbytte av skolegangen, og dermed god integrering i det norske samfunnet. Særskild norskopplæring er det første tiltaket som skal setjast inn. Dersom det er naudsynt, har eleven i tillegg rett til morsmålsopplæring,

tospråkleg fagopplæring eller begge delar. Elevar med svært avgrensa dugleik i norsk vil normalt i tillegg til særskild norsk, ha krav på tospråkleg fagopplæring, morsmål eller begge delar i ein overgangsperiode. Elevar skal derfor aldri givast morsmålsopplæring og/eller tospråkleg fagopplæring som eit første (og einaste) tilbod.

Morsmålsopplæringa kjem i tillegg til den vanlege opplæringa, og kan leggjast til ein annan skole enn den skolen eleven går på til vanleg.

Forvaltningslova

Når kommunen tek stilling til eleven sine rettar etter opplæringslova § 2-8, er dette eit enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2, og forvaltningslova sine reglar for saksbehandling og utforming av enkeltvedtak skal følgjast. Slike enkeltvedtak kan påklagast til Fylkesmannen, jf. opplæringslova § 15-2. Det inneber mellom anna at kommunen må sørgje for at det blir fatta skriftlege enkeltvedtak om rett til særskild norskopplæring, morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring.

Før det blir fatta vedtak

Eit vilkår for at elevane skal få oppfylt retten til språkopplæring i tråd med intensjonen i lova, det vil seie som ei overgangsordning fram til elevane har god nok kunnskap i norsk til å følgje den ordinære opplæringa i skolen, er at kommunen gjennomfører ei reell kartlegging av norsk kunnskapane til elevane. Berre på den måten vil elevane vere sikra at dei faktisk får opplæring i tråd med kunnskap og behov.

Det krevst ikkje sakkunnig vurdering, men skolen må gjere ei forsvarleg kartlegging av den språklege kompetansen eleven har i norsk, og ei vurdering av kva slag språkopplæring som vil vere mest eigna for eleven, jf. fjerde ledd i opplæringslova § 2-8 og forvaltningslova § 17. Manglande eller mangelfull kartlegging vil vere ein feil ved saksbehandlinga.

Føresette skal givast høve til å uttale seg før vedtak blir fatta, jf. forvaltningslova § 16.

Krav til vedtaket

Innhaldet i opplæringa må utformast presist. Det må gå fram kva for opplæring som blir innvilga, og kva omfang denne skal ha. Vedtaket må også seie noko om organiseringa av opplæringa og val av læreplan. I følgje forskrift til opplæringslova §1-1 bokstav e, kan kommunen velje om den særskilte norskopplæringa skal følgje tilpassa ordinær læreplan eller læreplan i grunnleggjande norsk for språklege minoritetar.

Alle enkeltvedtak skal ha individuell grunngiving, jf. forvaltningslova § 24. Det skal givast grunngiving for kvifor særskild norskopplæring, morsmålsopplæring og/eller tospråkleg fagopplæring blir gitt, eventuelt ikkje blir gitt. Grunngivinga må knytast til den kartlegginga og utgreiinga som er gjort før vedtaket blir fatta, jf. forvaltningslova § 25.

Føresette skal ha melding om vedtaket, og her skal det opplysast om retten til å klage, klagefrist, klageinstans og den nærare framgangsmåten ved klage.

2.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Rennesøy kommune har utarbeida brosjyren *Velkommen til deg som ny i Rennesøy kommune*, med mellom anna informasjon om og for minoritetsspråklege elevar. Rennesøy kommune inviterer nykomne minoritetsspråklege til eit velkomstmøte med elev og føresette. Her blir det utveksla informasjon om mellom anna eleven sitt språk og morsmål, og om rett til særskilt språkopplæring. Kommunen har ei *Rutine for kartlegging av nye flerspråklige elever* som omhandlar korleis ein skal kartleggje minoritetsspråklege elevar, kva for type særskilt språkopplæring dei kan ha rett på, og kva vedtaket om særskilt språkopplæring skal innehalde. Kommunen ønskjer å sikre sosialt tilhøyr og integrering gjennom å organisere den særskilte språkopplæringa på elevane sine nærskuler. Det går fram at føresette får høve til både å samtykke om opplæringa slik den blir gitt, og til å uttale seg før vedtak blir fatta. Dei blir også informert om at det er klagerett på vedtak og gjennomføring.

Vikevåg skule

I tråd med varsel om tilsyn med Rennesøy kommune, ser vi særleg på rutinar og praksis for særskilt språkopplæring på Vikevåg skule. Vi har fått 10 vedtak om særskilt språkopplæring med ulikt omfang, og 5 vedtak om opphøyr av slik opplæring frå skulen. To av elevane har eit høgt tal veketimar med særskilt norskopplæring. I vedtaket kjem det fram at desse elevane kom til Norge rett før skulestart. Forstår vi informasjonen i vedtaka rett, får alle elevane sine timar med særskilt norsk i grupper utanfor klassen. Berre ein elev får tilbod om tospråkleg fagopplæring, og denne opplæringa blir i hovudsak gitt i faget mat og helse. Resten av elevane får heile sine tilbod som særskilt norskopplæring. Elevane er frå 1. til 7. klasse, varierer mellom nivå 1 til 3 i norskkompetanse sin, og får tilbod om mellom 1 og 20 timar særskilt norskopplæring i veka. Vi omtalar nærare dei konkrete vedtaka i drøftinga i det vidare.

Elevar som kommunen veit eller trur har behov for og rett til særskilt språkopplæring, skal først kartleggjast. Føremålet med den innleiande kartlegginga er å vurdere behov, og skal vere utgangspunkt og grunnlag for kva tilbod eleven får. Vi har ikkje fått konkrete døme på kartleggingar som dokumentasjon til tilsynet, men vi har grunn til å tru at skulen gjennomfører kartlegginga etter føresegna. Vi kan likevel ikkje sjå ein klar samanheng mellom resultat frå kartleggingane og tilbodet som blir gitt i vedtaka. Elevar frå same trinn, og med norskkompetanse på nivå 1, har tilbod som varierer så mykje som 15 timar i veka. Det er lite i vedtaka som kan forklare denne variasjonen. Dei fleste elevane som er kartlagde til nivå 1 får 5 veketimar særskilt norsk, uavhengig av klassetrinn. 3 av dei 4 elevane på småskuletrinna ligg på eller nær nivå 1. Ingen av elevane i småskulen får tospråkleg fagopplæring eller morsmålsopplæring på tross av at desse truleg har eit svakt utvikla omgrepsapparat grunna låg alder. Vedtaka inneheld ingen vurderingar knytt til dette.

Vikevåg skule har sendt inn 5 vedtak for elevar som ikkje får tilbod om særskilt språkopplæring for inneverande skuleår. I 3 av vedtaka skriv skulen at *Kartleggingen viser at eleven har behov for særskilt språkopplæring*. Dette er truleg skrivefeil, men sjølve kartleggingsresultatet for ein av desse elevane er på nivå 1 innanfor alle dei fire måleområda *lytte, tale, lese og skrive*. Kommunen har gitt ein munnleg forklaring på vurderingane som ligg til grunn for dette, men desse er ikkje nemnt i vedtaket.

Hovudregelen for alle elevar, også dei som får tilbod om særskilt språkopplæring etter § 2-8, er at dei skal følgje den til ein kvar tid gjeldande fag- og timefordelinga. Det er høve til å fatte vedtak om særskilt opplæringstilbod, jf. § 2-8 femte ledd, kor ein helt eller delvis fritar frå opplæring og vurdering også i andre fag enn norsk for ein periode. Eit slikt vedtak skal føresette samtykke til, og det skal vere til det beste for eleven. Vedtaket kan gjelde for eitt år om gangen, og i maksimalt to år. I GSI-rapporteringa for dette skuleåret, har skulen rapportert at alle dei 10 elevane er i eit slikt innføringstilbod. Men skulen har, etter det Fylkesmannen kan sjå, ikkje fatta vedtak etter dette leddet. I intervju kjem det fram at den særskilte norskopplæringa i hovudsak blir gitt når klassen har norsk. Dei to nykomne elevane har fleire timar i særskilt norsk enn dei andre elevane har norsk, og det går ikkje fram av vedtaka kva fag som elles blir omfatta for dei elevane det gjeld, altså kva fag dei eventuelt ikkje får eller mistar nokre timar i kvar veke. Det skal gå klart fram av vedtaket kva for eit heilskapleg opplæringstilbod eleven får. Fylkesmannen har fått munnleg tilbakemelding på at fire elevar i praksis er i eit innføringstilbod, og at kommunen vil fatta eit slikt vedtak for desse elevane.

Alle elevane, bortsett frå ein elev i 6.klasse, får berre tilbod om særskilt norskopplæring. Den nemnte eleven i 6.klasse har 16 timar særskilt norsk i veka, og får i tillegg 5 timar tospråkleg fagopplæring. Ut frå opplysningar gitt i intervju, blir ein del av desse timane lagt til faget mat og helse. Denne eleven har ein bror, som også har ein låg skår på kartlegginga og eit høgt timetal med særskilt norsk. Kommunen har likevel ikkje vurdert behovet for tospråkleg fagopplæring eller morsmålsopplæring for han. Fylkesmannen har fått forklart at det ligg ei inkluderingsstanke bak denne avgjerda, men den er altså ikkje nemnt i vedtaket. Alle elevane, med eitt unntak, har arabisk som morsmål. Dette tilseier at det bør vere mogleg å skaffe faglærar med aktuelt morsmål, og at denne kan nyttast av fleire. Behov for tospråkleg fagopplæring eller morsmålsopplæring blir ikkje drøfta i nokre av vedtaka, heller ikkje i det eine tilfellet der det faktisk blir gitt eit slikt tilbod. I intervju peiker kommunen sjølv på at ein kunne ha vore meir aktiv ved å lyse ut stilling til naudsynt kvalifisert lærar.

§ 2-8 tredje ledd slår fast at kommunen skal legge til rette for anna opplæring tilpassa føresetnadene til eleven i dei tilfelle ein ikkje kan skaffe kvalifisert undervisningspersonale. Vi kan ikkje sjå at dette er gjort for nokon av elevane, basert på kva som kjem fram av vedtaka.

Innhaldet i den særskilte opplæringa skal klart gå fram av vedtaka, også kva som er måla med opplæringa. Desse er utgangspunkt for den jamlege kartlegginga som skal gjerast undervegs. For mange av elevane er måla få, uklare og låge, sjølv om vedtaket er meint å vare for eit heilt skuleår. All opplæringa til desse elevane er på bakgrunn av *læreplan i grunnleggande norsk for språklege minoritetar*. Det blir ikkje vist til kompetansemål frå denne planen i skildringa av opplæringstilbodet. I intervju kjem det fram at det blir gjort endringar og justeringar på bakgrunn av kartleggingar undervegs, men utan at det blir fatta nye vedtak. Fylkesmannen vil peike på at måla for opplæringa skal gå fram av vedtaket, som til ein kvar tid skal vere oppdatert i høve til den opplæringa eleven faktisk får. Dette gjelder både innhald og omfang.

Rennesøy skule

Fylkesmannen bad om å få tilsendt alle vedtak om særskild språkopplæring, og har fått tilsendt 8 vedtak frå Rennesøy skule, i tillegg til dei nemnde vedtaka frå Vikevåg skule. Den 28.11.2018 sendte Fylkesmannen varsel om at tilsynet ble utvida til også å gjelde Rennesøy skule.

Omfanget i vedtaka frå Rennesøy skule kan sorterast i tre kategoriar, etter kartlagt nivå. To av elevane er kartlagt til å ligge på nivå 1, og desse er gitt 20-22 timar per veke. 4 elevar ligg rundt nivå 2, og dei får 6-8 timar per veke. 2 elevar ligg på nivå 3, og får begge 10 årstimar. Vedtaka frå Rennesøy skule viser med det at det er samanheng og konsistens mellom kartlagt nivå og timetilbod.

Ein av elevane er på 10. trinn, og får i tillegg til særskilt norskopplæring, også 2 veketimar tospråkleg fagopplæring i naturfag. Denne eleven er kartlagt til å ligge på nivå 2, og ordforråd er nemnt som hovudutfordringa. Tildelinga av tospråkleg fagopplæring er ikkje grunngeve, på same måte som tospråkleg fagopplæring og morsmålsopplæring ikkje er vurderte i dei andre vedtaka. Alle elevane som er kartlagde til nivå 1 og 2 har arabisk som morsmål. Som i vedtaka frå Vikevåg skule, har heller ikkje Rennesøy skule vurdert opplæring tilpassa eleven sine føresetningar dersom morsmålslærer ikkje kan skaffast, jf. oppl. §2-8 tredje ledd.

Med unntak av dei to elevane på nivå 3, følger alle Læreplan i grunnleggande norsk for språklege minoritetar. Det følger ikkje av vedtaka kva for fag elevane blir tatt ut av klassen i.

I GSI-rapporteringa for dette skuleåret, er det rapportert at to elevar er i eit innføringstilbod. Det er naturleg å anta at dette gjeld dei to elevane som ligg på nivå 1, men det kjem ikkje fram i vedtaka. Vedtaka inneheld ikkje informasjon om eventuelle avvik frå fag- og timetalsfordelinga. Det er heller ikkje nemnt avvik frå kompetansemåla, og om dei skal ha vurdering med karakter i alle andre fag enn norsk.

Konklusjon

- a. Dei innsendte vedtaka har ikkje med vurderingar om behovet for tospråkleg fagopplæring og/eller morsmålsopplæring.
- b. Dei innsendte vedtaka har ikkje vurdert anna opplæring tilpassa eleven sine føresetningar dersom morsmålslærer ikkje kan skaffast, jf. oppl. § 2-8 tredje ledd.
- c. Nokre vedtak er ikkje presise nok i omtale av innhaldet i opplæringa i særskilt norsk. Det blir heller ikkje alltid fatta nytt vedtak ved justering i tilbodet.
- d. Vedtaka til dei elevane som er i innføringstilbod inneheld ingen informasjon om dette, heller ikkje om det er avvik frå fag- og timetalsfordelinga, kompetansemål eller om eleven har fritak frå vurdering med karakter.
- e. Ikkje alle vedtaka frå Vikevåg skule viser samanheng mellom resultat frå kartlegging, og om eleven får tilbod om særskilt språkopplæring. Det er heller ikkje alltid samanheng mellom resultat frå kartlegging og omfanget av særskilt språkopplæring som blir tildelt.

3 Opplæringslova § 13-10 andre ledd, jf. § 2-8

3.1 Rettslege krav

Opplæringslova § 2-8 regulerer retten til særskild språkopplæring for minoritetsspråklege elevar, medan § 13-10 andre ledd regulerer skoleeigar sitt ansvar for å sikre oppfylting av lovkrava.

I samband med tema for tilsynet, følgjer det at kommunen skal ha eit forsvarleg system for å vurdere om lovkrava for særskild språkopplæring blir oppfylte. Dersom ein finn at krava i § 2-8 ikkje blir oppfylte, skal kommunen kunne følgje opp med adekvate tiltak.

Eit forsvarleg system er eit system som er eigna til å avdekkje tilhøve som er i strid med lov og/eller forskrift, og som sikrar at det vert sett i verk tiltak der det er naudsynt. Det inneber mellom anna følgjande:

- Skoleeigar må sjølv ta aktive grep for å sikre at regelverket blir oppfylt i eigen organisasjon
- Systemet skal kunne dokumenterast skriftleg
- Skoleeigar må sørge for tilstrekkeleg kompetanse i alle relevante ledd av verksemda for å kunne vurdere data og situasjonar opp mot lovkrava
- Skoleeigar må kunne beskrive systemet og kunne dokumentere at systemet er tilstrekkeleg kjent i relevante delar av verksemda
- Skoleeigar skal sikre at systemet er kontinuerleg, konsistent og robust mot endringar i organisasjonen
- Det skriftlege systemet skal vise kva rutinar for kartlegging, vurdering, korrigerings-, kommunikasjon og samhandling som skal realisere føremålet med systemet
- Skoleeigar skal ha rapporteringsrutinar som sikrar vurdering av om tiltaka som blir sette i verk, verkar etter føremålet sitt
- Systemet må vere gjennomført i organisasjonen. Det er korleis systemet fungerer i praksis som er avgjerande med omsyn til om det er i samsvar med lovkrava

3.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Rennesøy kommune bruker nettressursen 1310.no som del av det forsvarlege systemet. I systemet er det to datoar som gjeld spesielt for minoritetsspråklege elevar. Den første er knytt til kartlegging og den andre til vedtak om særskilt språkopplæring. Utskrift frå nettressursen viser at skulane innan 01.06. skal ha kartlagt elevane og vurdert kartleggingsresultata. Det skal også lysast ut eventuelle morsmåls lærarstillingar. Innan 22.08. skal skulane ha fatta vedtak om særskilt språkopplæring.

Når skulane har fullført oppgåvene skal dei sjekke det ut. Kommunen har på den måten kontroll på om det er kartlagt og om det er fatta vedtak. Årshjulet som ligg i 1310.no blir gjennomgått og justert årleg. Kommunen har også tilgang til alle enkeltvedtak som er fatta.

Det er også utarbeida ei *Rutine for kartlegging av flerspråklige elevar* og ei mal for enkeltvedtak. Denne går stegvis gjennom handtering av minoritetsspråklege elevar. Skulane skal ha eit velkomstmøte med elev og føresette med innleiande kartlegging av språkkunnskapane til eleven. Deretter skal eleven kartleggast med Udir sitt kartleggingsverktøy og plasserast på nivå. Skulen

skal vurdere kva for type opplæring eleven skal få tilbod om, og det skal innhentast samtykke frå føresette. Rutinen skisserer vidare kva vedtaket skal innehalde, med ei lenkje til Udir sin mal for enkeltvedtak. Rennesøy har også utarbeida ein mal for enkeltvedtak om særskilt språkopplæring. Skulane skal kartlegge elevane undervegs, men det er opp til skulane å velje kor ofte dei vil kartlegge.

Kommunen har utarbeida eit informasjonshefte for nye innbyggjararar, *Velkommen til deg som er ny i Rennesøy kommune*. I denne er det også ein del om minoritetsspråklege elevar. Her blir regelverket presentert, det er forklaring på typar særskilt språkopplæring, og prosessen blir vist til.

Rennesøy kommune sitt system har med dette rutinar for å samle inn dokumentasjon om tilsynsområdet. Kommunen har i tillegg gitt tilbakemeldingar på at årshjulet i 1310.no og vedtak er tema på rektormøter.

Systemet har likevel ikkje skriftleggjort rutinar for korleis kommunen kontrollerer og følger opp den innhenta informasjonen, korleis den vurderast og korleis dei gir tilbakemeldingar til skulane. Kommunen har heller ikkje fanga opp manglar i vedtaka.

Rennesøy kommune har eit delegeringsreglement som også gjeld på opplæringslova sitt område. I kapittel 11 i reglementet, er Rådmannen gitt fullmakt til å gjere vedtak etter opplæringslova. Den innsendte dokumentasjonen viser ikkje at dette mynde er vidaredelegert til rektorane. Dermed har ikkje rektor mynde til å fatte vedtak om særskild språkopplæring.

Konklusjon

- a. Kommunen sitt forsvarleg system har ikkje skriftleggjorte rutinar for korleis kommuneleddet systematisk kontrollerer og følgjer opp at skulane oppfyller lovkrava på tilsynsområdet.
- b. Rennesøy kommune har ikkje delegert kompetanse til å fatte vedtak om særskild språkopplæring til rektorane.

4 Frist for retting av regelverksbrot

I kapitla ovanfor har vi konstatert at de ikkje oppfyller regelverket på alle område. Vi gir dykk ein frist til å rette regelverksbrota, jf. kommunelova § 60 d.

Frist for retting er 01.05.2019. Før fristen må de sende oss ei erklæring om at forholda er retta og ei utgreiing om korleis brota er retta.

Dersom de ikkje har retta regelverksbrota før rettefristen, vil vi vedta pålegg om retting. Eit pålegg om retting er eit vedtak som de kan klage på, jf. forvaltningslova kapittel VI.

Følgjande pålegg er aktuelle å vedta etter at rettefristen er over:

Pålegg 1

Rennesøy kommune må oppfylle lovkrava i opplæringslova § 2-8, jf. forvaltningslova (§§ 2 og 24-25) og forskrift til opplæringslova § 1-1 bokstav e. Kommunen skal sørge for at:

- a. Skulane vurderer behovet for tospråkleg fagopplæring og/eller morsmålsopplæring.
- b. Skulane vurderer eit tilpassa opplæringstilbod etter § 2-8 tredje ledd for dei minoritetsspråklege elevane som det ikkje kan skaffast eigna undervisningspersonale til.
- c. Innhaldet i vedtaka blir meir presise med omsyn til innhaldet i opplæringa.
- d. Det blir fatta vedtak om innføringstilbod etter §2-8 femte ledd, og at desse vedtaka er presise med omsyn til avvik frå fag- og timetalsfordelinga, kompetansemål og fritak frå vurdering med karakter.
- e. Det er samanheng og konsistens mellom kartlegging og tilbod

Pålegg 2

Rennesøy kommune må oppfylle lovkrava i opplæringslova § 13-10, jf § 2-8. Kommunen skal sørge for at:

- a. At det blir innarbeidd eit forsvarleg system for å sikre at kommuneleddet systematisk kontrollerer og følgjer opp at skulane oppfyller lovkrava på tilsynsområdet.
- b. Dei som skal fatte vedtak om særskild språkopplæring, har fullmakt til å gjere det.

Kommunen har rett til innsyn i saksdokumenta, jf. forvaltningslova § 18.

Stavanger 01.02.2019

Una Bjørnseth Haugen
rådgivar

Thomas Wegner Thomassen
tilsynsleiar

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Rutine for kartlegging (av nykomne)
- Mal for enkeltvedtak
- System for minoritetsspråklege elever
- Informasjon til innvandrere om skole, barnehage og voksenopplæring
- Organisasjonskart
- Delegeringsreglement
- Tilstandsrapport
- 8 vedtak fra Rennesøy skule
- Følgerev
- Rutine for kartlegging
- 15 vedtak fra Vikevåg skule
- Eksempel på timeplan